

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remittering av promemorian: Ändrade krav på rapportering och registerhållning om användningen av avloppsslam i jordbruket

Er beteckning: KN2024/01213

Sammanfattning

Länsstyrelsen Skåne tillstyrker förslagen om den nya centrala registreringen av användningen av avloppsslam i jordbruket. Förslaget i promemorian syftar i huvudsak till att uppfylla de krav på rapportering och registerhållning som följer av ändringar i slamdirektivet. Det är därför logiskt att Naturvårdsverket som central myndighet får möjlighet att införa ett elektroniskt register över uppgifterna.

Det är svårt att yttra sig över vad ändringen innebär för vår organisation samt för kommuner och verksamhetsutövare innan Naturvårdsverkets föreskrifter finns beslutade. Länsstyrelsen Skåne efterfrågar tydliga definitioner, preciseringar och undantag i kommande föreskrifter för att undvika merarbete för verksamhetsutövare, länsstyrelsen och kommunerna i Skåne.

Vi kan dock konstatera att med den korta tid som finns innan inrapporteringen ska ske kan initialt orsaka förvirring för samtliga berörda parter. Det kommer troligen att krävas vägledning för verksamhetsutövare och konsulter samt tillsynsvägledning till kommunala miljömyndigheter av både länsstyrelsen och naturvårdsverket i rätt stor omfattning.

Länsstyrelsens synpunkter

Nedan följer de synpunkter som länsstyrelsen har på vissa delar av promemorian:

2 Författningsförslag

Följande ändring föreslås i förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd i linje med direktivet:

49 e § Den som producerar avloppsslam för spridning över jordbruksmark eller för någon annan användning på eller i jordbruksmark ska lämna uppgifter till registret. Uppgifterna ska rapporteras in till Naturvårdsverket senast den 31 mars året efter det kalenderår som uppgifterna avser.

Länsstyrelsen Skåne kan genom sin tillsyn konstatera att definitionen av "någon annan användning" tolkas olika av producenter av slam och avfallsbolag som tar emot slammet. Det bör därför definieras tydligare i den nya föreskriften vad "någon annan användning på eller i jordbruksmark" innebär. Tex om en avfallsanläggning tar emot avloppsslam och omvandlar detta till en jordprodukt avses då denna jordprodukt falla in under 49 e § eller avses jordprodukten inte träffas av förordningen som sådan. Ett förtydligande i vad som faller in under paragrafen är därför ytterst nödvändig för att säkerställa att syftet med föreskriften säkras samt för att det ska kunna ske en rättssäker och effektiv tillämpning av föreskriften.

Länsstyrelsen Skåne kan konstatera, utifrån vår synpunkt på den oklarhet som återfinns i paragraf 49 e §, att det är omöjligt att veta hur många producenter av avloppsslam som omfattas av förslaget.

6 Skyldighet att lämna in uppgifter till registret

Det bör förtydligas vem som omfattas av rapporteringsskyldigheten. Först står "Enligt myndighetens förslag bör uppgifterna lämnas av den som bedriver ett avloppsreningsverk som överlåter slam till jordbruket och som omfattas av skyldigheten att lämna miljörapport enligt 26 kap. 20 § miljöbalken, dvs. tillståndspliktiga avloppsreningsverk". Senare står det "Skyldigheten att lämna uppgifter till registret bör därför inte kopplas till tillståndsplikten eller skyldigheten att avge en miljörapport. I stället bör skyldigheten gälla den som producerar avloppsslam för spridning över jordbruksmark eller för någon annan användning på eller i jordbruksmark."

Länsstyrelsen Skåne tolkar förslaget till lagstiftning som att kravet om att lämna uppgifter avser alla som producerar avloppsslam till jordbruksmark, oavsett storlek och innehållet i avloppsvattnet. Vi efterfrågar därför tydliga undantag i föreskriften. Detta utifrån de möjligheter som direktivet tillåter. Det ska framgå om mindre avlopp och andra avlopp som tar emot ett inte hushållspillvattenlikt avloppsvatten ska lämna uppgifter.

10 Naturvårdsverket ska ges informationsansvaret för uppgifterna om spridning av avloppsslam i jordbruket

Länsstyrelsen Skåne efterfrågar att det säkerställs att inrapportering och uttag ur den nu tänkta databasen ska ske ganska omgående. Det måste säkerställas att de GIS-verktyg som länsstyrelsen redan använder sig av idag är kompatibel med den databas som nu kan tänkas vara aktuell. Länsstyrelsen Skåne anser att Naturvårdsverket bör ta vara på de erfarenheter som finns när avfallsregistret skulle igångsättas. Detta blir extra aktuellt nu när krav om egen dokumentation hos verksamhetsutövare försvinner.

11 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Länsstyrelsen Skåne ser problem med den korta tid som finns innan inrapporteringen ska ske och när inrapporteringssystemet ska vara på plats. Detta kan leda till stor förvirring initialt för samtliga berörda parter och kräva onödigt mycket resurser till vägledning till verksamhetsutövare, konsulter och tillsynsvägledning till kommunala miljömyndigheter. Vi förstår att lagstiftningen behöver vara på plats för rapportering till EU men vill påminna om det stöd som kan behövas från naturvårdsverkets sida.

12 Konsekvenser

Utifrån de oklarheter som finns kring omfattningen av verksamheter och slam som ska rapporteras är det svårt att precist kommentera konsekvenserna.

Länsstyrelsen Skåne skulle vilja att promemorian även belyser hur den av branschens Revaq-certifiering kommer att påverkas utav föreskrifterna, speciellt då Revaq-certifiering redan idag ställer krav på registrering i ett eget system över de platser där avloppsslammet sprids.

Allmänna synpunkter

Förslaget i promemorian syftar i huvudsak till att uppfylla de krav på rapportering och registerhållning som följer av ändringar i slamdirektivet. Det är därför logiskt att ändringen ger Naturvårdsverket som central myndighet möjlighet att föra elektroniskt register över uppgifterna. Detta också för att uppgifterna ska tillgängliggöras på en nationell webbplats.

Generellt skulle definitioner och undantag kunna vara tydligare formulerat i lagstiftningen i stället för att det ska ske i Naturvårdsverkets föreskrifter (som vi antar kommer att tas fram inom en närmre framtid).

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med miljöhandläggare Trine Gadmar som föredragande. I den slutliga handläggningen medverkade även enhetschefen Sofie Nydemark.